

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ivs Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

Art. I. De Raptu Personarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

TITVLVS XVII.

De Raptoribus & Incendiariis & Violatoribus Ecclesiarum.

A Dulterio Furto & criminibus utrique affinis delinquentes inter medii sunt Raptores: qui vel Rerum sunt, vel Personarum. Res siue bona violenter auferentes Rapinam: Personas siue corpora humana per vim abducentes, vel Raptum, cum reliquis Rubricâ expressis criminibus hęc: vel Plagium, sequenti Titulo cum Furto declarandum crimen committunt.

ARTICVLVS I.

De Raptu Personarum.

SUMMARIUM.

1. Raptus committitur mulieris honeste, aut maris,
2. Etiam consentientis, si alieni:
3. Si sui juris sit, non consentientis violenta abductione,
4. Causâ exercendæ libidinis, vel conjugij ineundi,
5. In locum moraliter diversum.
6. Raptus propriè non est abductio mulieris inhoneste.
7. Veri Raptus pœna prodita Civili,

8. Canonico Veteri.
9. Et præsertim Novissimo Jure S. Synodæ Tridentinæ:
10. A qua statuta pœna non omnes ipsõ Jure contrahuntur:
11. Neque afficiunt Raptum sãmnia consentientis,
12. Et aliâ, quàm conjugij, causâ factum.
13. Contrahuntur Raptu propria sponsæ;
14. Non consentientis:
15. Cum qua inita sponsalia valent.
16. Pœnis Raptorum non tenentur sãmnia Raptrices.

Raptus, ut hęc locò sumitur, est Virginis aut alterius solutæ vel ligatæ, honestæ tamen mulieris, aut etiam masculi violenta abductio de loco in locum moraliter diversum, exercendæ libidinis, vel etiam conjugii cum ea ineundi causâ, §. Cum ergo, V. Raptus post can. Lex illa, 16 q. 1. Clarus §. Raptus, n. 1. Molina Tom. 3. de J. & J. disp. 105. n. 1. & Pirrhing ad hanc Rubric. n. 1. siue deinde (spectato saltem veteri, & Civili potissimum Jure) vis illata sit ipsi personæ, per vim abductæ, siue ejus parentibus aut aliis, in quorum potestate vel jure est constituta; cum illius etiam consentientis abductione his maxima inju.

ma injuria inferatur, l. 1. §. 5. ff. de Injuriis, Panormit. in c. Cum causa 5. n. 4. Clarus §. cit. n. 3. & Sanchez Lib. 7. de Matrim. disp. 5. n. 12. Si tamen inter raptam & raptorem sponsalia præcessissent, illius consentientis abductione Raptus poenas non incurri, ex c. cit. desumunt Panormit. & Barbosa, uterque in c. cit. n. 4. & cit. Sanchez n. 15. asserens, eò correctam l. Unic. pr. V. Qua multò C. de Rapt. Virg. Unde

3. Patet, raptum propriè dictum non esse Primò puellæ, in sui abductionem liberè & sponte consentientis, si ea est sui juris & sub nullius potestate constituta; quia in hujusmodi abductione abest vis ad raptum requisita, l. Quo naufragium 3. §. 5. ibi, Rapi autem sine vi non potest, ff. de Incendio, S. Thomas 2. 2. q. 154. art. 7. eumque secuti cæteri TT. & Canonistæ. Neque obstant l. Unica §. 2. Verba, Hæc pœna subjaceant, sive volentibus sive nolentibus virginibus, sive aliis mulieribus, tale facinus fuit perpetratum; quia textus istius dispositio fundatur in præsumptione importunarum ac dolosarum persuasionum aut promissionum, vim quandam habentium, l. 1. §. 3. ff. de Servo corrupt. ut advertunt Gutierrez Q. D. Canon. Lib. 1. cap. 37. n. 21. & aliis DD. relatis Sanchez n. 6. & propterea, nisi sponte & ab ejusmodi fallaciis libero consensu se abductam, ipsa fateatur, id probandi onus raptori incumbere, ex Malcardo docet Gonzalez in c. fin. n. 4.

4. Secundò, ejusdem etiam invitæ ac reluctantis abductionem ob aliam, quam libidinis explendæ causam, factam, ut cum Claro §. cit. n. 1. docet cit. Sanchez n. 17. qui tamen rectè observat, ordinariæ raptus pœnæ obnoxiam fore violentam abductionem puellæ causâ libidinis: quantumvis ab illa cum ea explenda rapiens fuerit impeditus.

5. Tertiò, ejusdem violentam & libi-

ditin etiam causâ factam ab unò ejusdem domus cubiculo in aliud, vel à via publica per aliquot solum passus ad locum secretum, (ita occultandæ libidinis causâ) abstractionem; cum ita non abducatur ad locum moraliter diversum: ejusmodi tamen foret, si ab una v. g. à paterna domo in aliam abriperetur, Farinac. Prax. Criminal. q. 145. n. 74. quocum priori casu, non Raptus, sed violenti Stupri pœnas incurri, ex l. Mariti 29. §. fin. ff. ad L. Jul. de Adult. desumit cit. Sanchez n. 20.

6. Quartò, violentam & libidinis causâ in diversum ac remotum locum factam abductionem alicujus mulieris, non violentis honestè, v. g. publicæ meretricis, l. Unic. pr. C. de Raptu Virg. junctâ Glossâ V. Virginum: quam proinde non ordinariâ raptus, sed arbitriò judicis statuendâ pœnâ plectendam, cum Claro §. cit. n. 5. Covarruvia Lib. 3. Var. cap. 14. n. 2. in fine, idem Sanchez docet n. 23. & latè Farinac. cit. q. 145. à n. 135.

7. Veri autem Raptus criminis, quòd gravium scandalorum semper, & non rarò magnarum cladium causa fit, graves pœnæ meritò decretae sunt. Imprimis Jure Civili, l. Unica cit. quâ in ipso raptu deprehensus raptor, eique auxiliantes ab ipsius raptæ cognatis & propinquis impunè poterant occidi, pr. cit. V. Nec igitur. Secundò, iidem post fugam comprehensi, & de raptu legitime convicti durissimis pœnis & ultimò supplicio affici, negatâ appellandi licentiâ, jubentur ibid. V. Sin autem §. 2. quam pœnam spectare videtur Ordinatio Penalù Caroli V. art. 118. Tertiò, raptoris eique in ipso raptus actu auxilium præbentium bona mobilia & immobilia raptæ adducuntur l. Unic. cit. §. 1. & 2. Quartò, inter raptorem & raptam virginem, aut viduam, vel aliam mulierem non potuit consistere matrimonium, cit. §. 2. V. Nec sic facultas & Novell. 145. V. Illo quoque,

quoque, Clarus §. cit. n. 7. & Farinac. q. cit. n. 25.

8. Jure tamen Canonico inter raptorem & raptam matrimonium olim validè, *can. Denique 9. & can. Si autem 36. q. 2.* postea verò etiam licitè potuit iniri, *c. Cum causa 6. & c. fm. hâc Rubr.* Eòdem tamen Jure antiquiori raptor efficiebatur quasi servus mulieris raptæ saltem, si ei vim intulisset: aut ejus parentis superstitis, cum facultate tamen seipsum competente pretiò redimendi, *can. de Raptoribus, junctâ Glossâ, V. Redimendi, 36. q. 1.* & si rapta esset Monialis raptoris & aliorum, qui ejus sceleris communione contaminati sunt, bona addicebantur Monasterio, in quo illa habitabat, *can. Si quis vapuerit 27. q. 1.* atque insuper raptor, si laicus, excommunicabatur, *can. 1. & c. q. cit.* si autem clericus esset, à gradu sive Ordine clericali decidebat, sive deponabatur, *can. De puellis 31. q. 1. & c. Si quis 4. de Purgat. Canon. cit. Sanchez n. 2. & Farinacius n. 20.*
9. Novissimò autem, hodièque observando Jure S. Synodi Tridentinæ Imprimis, inter Raptorem & Raptam, quamdiu ista in illius potestate manserit, matrimonium validè contrahi non potest: licet, postquam ab eo separata, & in tuto ac libero loco constituta est, cessante aliò Canonico impedimentò, id inire etiam licitè possint. Deinde, Raptor & alii, qui ipsi consilium, auxilium aut favorem præbent, ipsò Jure sunt excommunicati & infames, omniumque dignitatum incapaces: & si clerici fuerint, de proprio gradu seu statu clericali decidunt sive deponuntur. Demum Raptor mulierem Raptam decenter arbitrio judicis dotare debet, ut habetur *Sess. 24. cap. 6. de Ref. Matrim.*
10. Atque hæc pœnæ locum habent in Raptu mulieris cujuscunque, etiam meretricis: quantumvis cum ea postea matri-

monium legitimè contrahatur. Non tamen incurruntur ante sententiam criminis declaratoriam, exceptâ excommunicatione, quam ipsò Jure & factò contrahi, patet *ex cit. cap. 6.* textu: quæ tamen ipsa, quia Papæ reservata non est, relaxari à Prælati inferioribus potest, *arg. c. Nuper 29. §. Nos igitur, V. In secundo, de Sent. excom. cit. Sanchez disp. 13. n. 1.* & aliis DD. relatis Barbosa in Tridentini *cit. cap. 6. n. 12.* Circa eas tamen pœnas, & matrimonii præfertim irritationem, varia dubia moventur.

Primum est, utrum incurrantur Raptu foeminae quidem consentientis, sed parentibus invitæ. Affirmant id Tuschus *Prætic. V. Raptus, conclus. 5. num. 4. cit. Gutierrez cap. 86. n. 17.* & Henriquez *Lib. 12. cap. 14. n. 4.* Sed meliori ratione negant Lessius *Lib. 4. de J. & J. cap. 3. n. 79. cit. Sanchez n. 13.* & Laiman *Lib. 5. Tract. 10. p. 4. cap. 13. n. 4.* quòd S. Synodus loquatur de Raptu, lædente libertatem matrimonii: cujusmodi non est abductio foeminae consentientis, etsi parentes sint invitæ; cum illius duntaxat & sponsi, non istorum, consensu matrimonium validè contrahatur, *can. Sufficiat, 27 q. 2. c. Cum virum 12. de Regular. c. Cum causa 6. hâc Rubr. Trident. Sess. cit. cap. 1. pr. de Ref. Matrim.*

Secundum est, an eadem pœnæ contrahantur Raptu, non matrimonii ineundi, sed libidinis solummodo liberius exercendæ causâ factò. Ratio dubitandi est: quòd S. Concilium de Raptore mulieris loquatur generaliter, inter Raptus, istiusque causas non distinguendò: imò etiam expressè loquatur de Raptoribus Clericis, qui matrimonii causâ mulierem rapere non possunt. Verùm probabilis S. Synodi Decretò latæ pœnis hujusmodi Raptum non affici, cum *cit. Lessio cap. 3. n. 7. Sanchez cap. 13. n. 3. & Gutierrez cap. 86. n. 8. de-*

n. 8. defendit Laiman *cit. cap. 13. n. 5.* cum; quòd Patres illius conditores punire intendant violantes libertatem matrimonii, ut patet ex *cit. cap. 6. Summâ* & ipso textus *pr. illius* libertati consulentibus, & dispositionem ad Raptum, matrimonii in eundi causâ factum, latis restringentibus: tum verò; quòd illorum decretum sit pœnale, atque insuper correctorium Juris antiqui, matrimonium inter Raptorem & Raptam, in ejus contractum liberè consentientem, absolute sustinentis.

Neque obstat; quòd Synodale decretum meminerit Clericorum; quia etiam isti, si in Minoribus, matrimonii verè: si in Majoribus Ordinibus constituti sint, illius de facto contrahendi causâ rapere etiam ipsi, & aliis istâ intentione rapientibus, consilium, auxilium, favorem præstare possunt, Sanchez *ibid. n. 8.*

13. Tertium est de Rapiente propriam sponsam de futuro: quem Conciliari decreto & pœnis non affici, volunt *cit. Lefsius n. 70.* & Henriquez *n. 4.* quod istius Raptu non lædatur libertas matrimonii; cum ad hoc vi sponsalium jam sit obligata, & possit compelli, *can. Desponsatam, 27. q. 2. c. Ex literis 10. c. Si inter 31. in fine & c. de Sponsal. & Matrim.* Sed, etsi hoc verum sit casu, quò sponsa in sui Raptum liberè consentit: eò tamen, quò hæc rapta est invita, Concilii dispositionem procedere, veriùs defendunt *cit. Guttierrez n. 22.* & Sanchez *n. 15.* id defuissent ex *c. Cum causa cit.* ubi Lucius III. dum à Raptu excusat abductionem desponsatæ, factam cum istius assensu, non obscure insinuat, abductionem invitæ Raptum fore. Quod etiam suadet ratio; quia invitæ Raptu verè læditur libertas matrimonii, ad quod ineundum sponsa de futuro, etsi juxta *cit. textus* valeat publicè, privatâ tamen autoritate compelli, non potest.

15. Quartum est, an inter Raptorem & Raptam, quamdiu ista in illius potestate constituta est, etiam sponsalia de futuro sint irritata. Quod cum sæpius laudatis Guttierrez *n. 24.* & Sanchez *n. 17.* affirmant *cit.* Laiman *cap. 13. in fine* & Barbosa *in cap. 6. cit. n. 9.* eâ permoti ratione; quòd dispositum de matrimonio, locum etiam habeat in sponsalibus, *arg. l. Oratio 16. ff. de Sponsal.* Verum, quia ex una, istius textus argumento iis duntaxat casibus locus est, quibus eadem istorum, quæ illius, ratio est, ut aliis DD. allegatis idem Sanchez *Lib. 1. disp. 12. n. 3.* advertit: ex altera verò parte, non eadem inter istos initorum sponsalium & matrimonii ratio est; cum illa validè inita facile solvantur: hoc autem semel validè contractum & consummatum omnino insolubile sit, Matth. *cap. 19. v. 6.* idcirco merito Perez *disp. 38. de Matrim. f. 4. n. 8.* Raptam inter & Raptorem inita sponsalia pro validis habet; quòd Tridentini dispositio, tanquam correctoria & pœnalis, non sit extendenda, *arg. Reg. Odia 15. & Reg. Que à Jure 28. in 6.* eaque omissus casus sponsalium relinquendus sit sub dispositione Juris antiqui, *arg. l. Si verò 64. §. 9. ff. Solutio Matr.* ea nulpam irritantis; imò matrimonium ipsum sustinentis, *c. Cum causa & c. fin. cit.*

16. Quintum & ultimum est de fœmina rapiente virum; nam & hanc à Trident. *cit. cap. 6.* & Jure antiquò decretis pœnis obnoxiam esse, cum Tiraquello *Connub. L. 9. n. 112.* volunt *cit.* Henriquez *n. 4.* Guttierrez *n. 6.* & Haunold *Tom. 6. de J. & J. tract. 2. n. 549. in fine,* quòd eadem sit ratio mulieris & viri; ac proinde, sicut propter paritatem rationis Canones viro divortium permittentes ob adulterium uxoris, ad hanc: sic etiam decretum de viro rapiente mulierem optimò Jure extendatur ad mulierem, quæ rapuit virum, juxta

juxta tritum, Ratio ubi est eadem, ibi debet esse eadem Juris dispositio l. Illud 32. ff. ad L. Aquil. præsertim in correlativis, ut sunt vir & mulier, Raptor & Rapta, per l. fin. C. de Indicta vid. & latè tradita ab Everardo Legal. arg. loco à Correlativis num. 8.

Nihilominus contrarium, & foemina Raptricem novissimâ S. Synodi Tridentinæ dispositione non comprehendi; ac proinde eam extraordinariâ poenâ arbitrâi judicis plestendam, post Clarum §. Raptus n. 6. Menoch. de Arbitr. Jud. casu 291. à n. 30. & Sanchez cit. Lib. 7. disp. 12. n. 25. & disp. 13. n. 16. defendunt Farinac. q. cit. n. 40. Pontius Lib. 7. de Matrim. cap. 69. n. 6. & alii apud cit. Barbosa n. 5. partim; quòd poenales dispositiones ob solam rationis paritatem ad casus & personas non expressas non sint extendendæ, per ante dicta & tradita à Glossa in Reg. In panis 49. in 6. Castro de Lege Panalis cap. 7. docum 3. & Suarez Lib. 6. de LL. cap. 3. n. 5. partim verò; quòd non sit eadem ratio; cum Raptus periculum multò minùs in foeminis, & ab his rarissimè viri: frequenter autem ab istis foemina rapiantur. Alia ratio est Adulterii; quia isto æquè frequenter viri, quàm foemina polluantur: & æquè illi, quàm ista violant fidem & thorum conjugalem: ob quam causam ex conjugibus innocenti divortium est permillum: Confirmatur; quia leges non respiciunt ea, quæ rarissimè, sed quæ frequenter contingunt, l. Nam ad ea 5. ff. de LL. ac proinde in Raptore decreta non spectant Raptrices præsertim, cum poenalibus, aliisque dispositionibus odiosis Masculinò, secundum multos DD. comprehendi non soleat Foemininum, l. 1. §. 3. ff. de Ventre in possess. cit. Glossa in l. 1. ff. de V. S. Atque ita enervata est ratio contrariæ Opinionis.

ARTICULUS II.

De Rapina Rerum,

SUMMARIUM.

17. Hac committitur injusta ablatio rei per vim.
18. Vis quintuplex est.
19. Differentia Rapina à Furto.
20. A Latrocinio & Prædatione.
21. Rapina non committitur sine violentia:
22. Neque invasione rei immobilis:
23. Neque rei mobilis destructione vel deterioratione.
24. Rapina poena Civilis:
25. Quæ mitior est, quàm Furti manifesti:
26. Poena Criminalis in Raptores Civili;
27. Et Canonico Jure constituta.
28. Poena surripientium res naufragantium Christianorum:
29. Quam non contrahit surripientium infidelium;
30. Et ad surreptionem realiter non concurrens.

Rapina proprie, & pro distincto à Raptu, Furtoque vicino crimine accepta, est Injusta ablatio rei alienæ mobilis aut se moventis, per vim facta, Hostiens. in Summa de Raptor. rer. n. 1. & Sylvester V. Rapina, pr.

Est autem Vis seu violentia quintuplex, secundum Glossam inc. Ad audientiam 4. V. Causa, de iis, que vi metusve caus. Inquietativa, quæ verus & legitimus possessor molestatur, & re suâ quietè uti non permittitur ab aliquo, qui possessor non est, nec se esse prætendit: ad
D d 2
versus